Vil arbeidsstyrken klare å omstille seg?

Samfunnsøkonomenes høstkonferanse

25.09.2017 // Johannes Sørbø / Kunnskapsavdelingen

Høy sysselsetting i Norge

Andel sysselsatte i prosent av befolkningen 15-64 år. Kilde: OECD

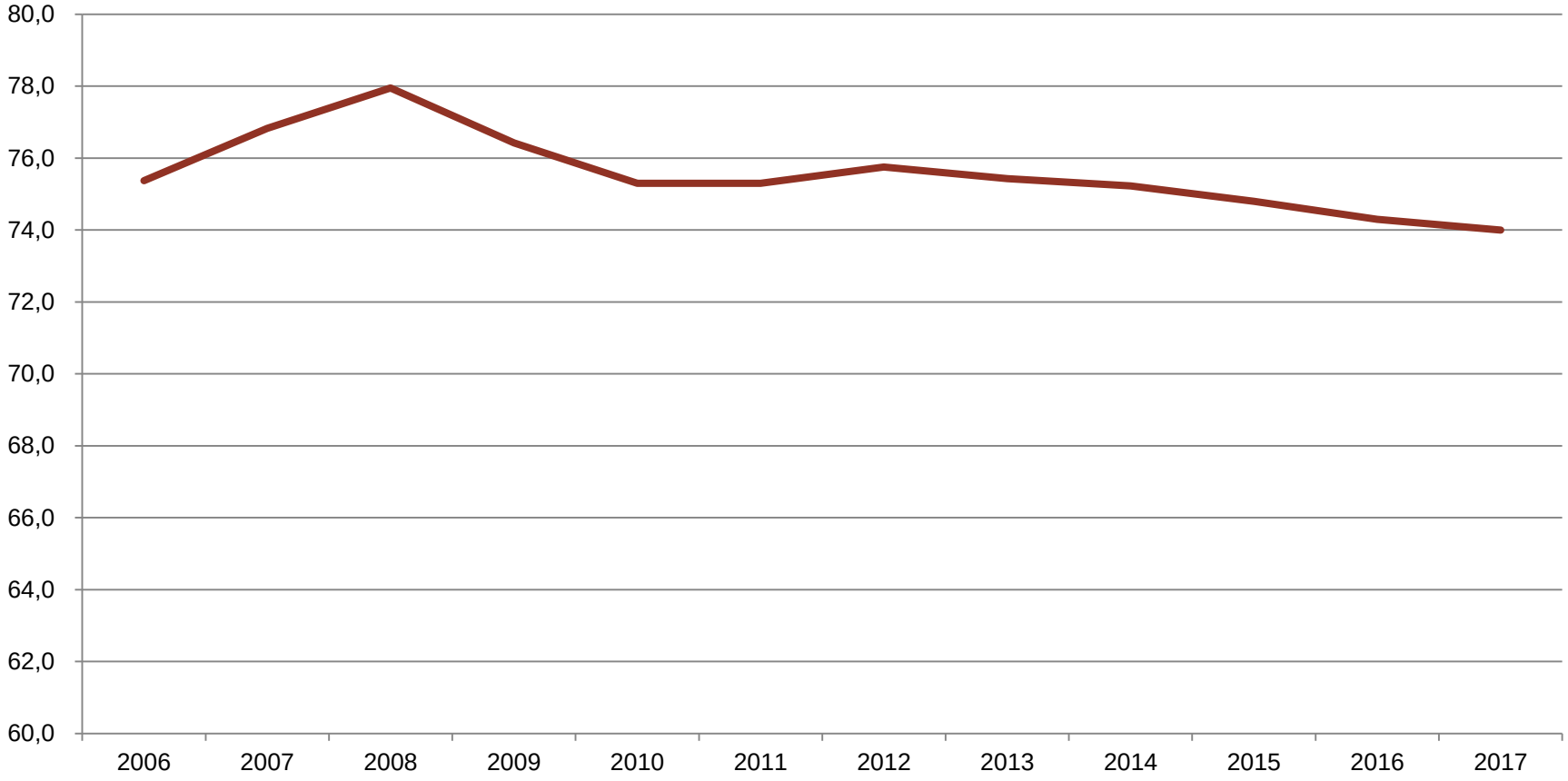

Høy sysselsetting i Norge

Andel sysselsatte i prosent av befolkningen 15-64 år. Kilde: OECD

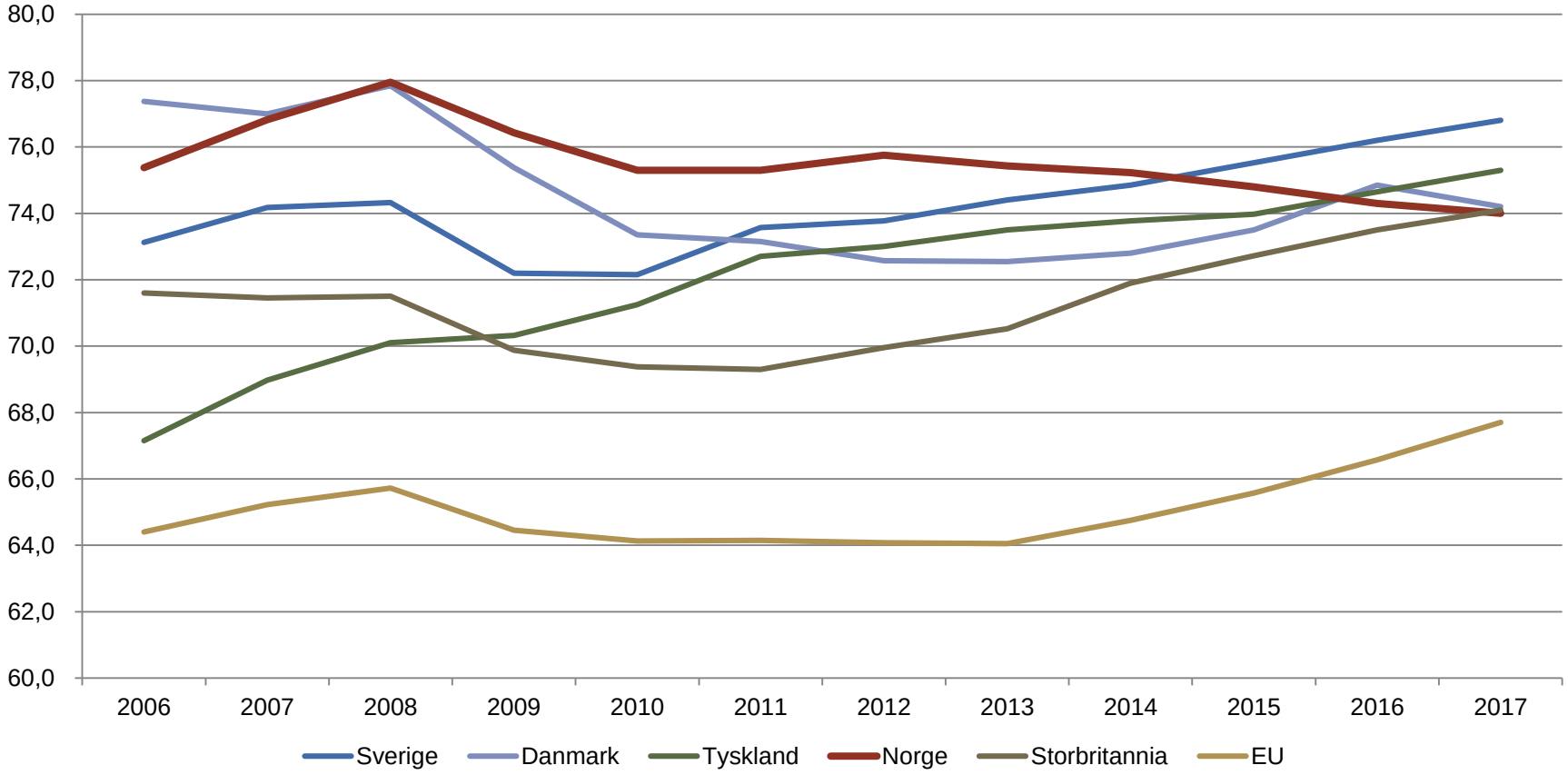

Lav arbeidsledighet

Arbeidsledighet i prosent av arbeidsstyrken. Kilde: OECD

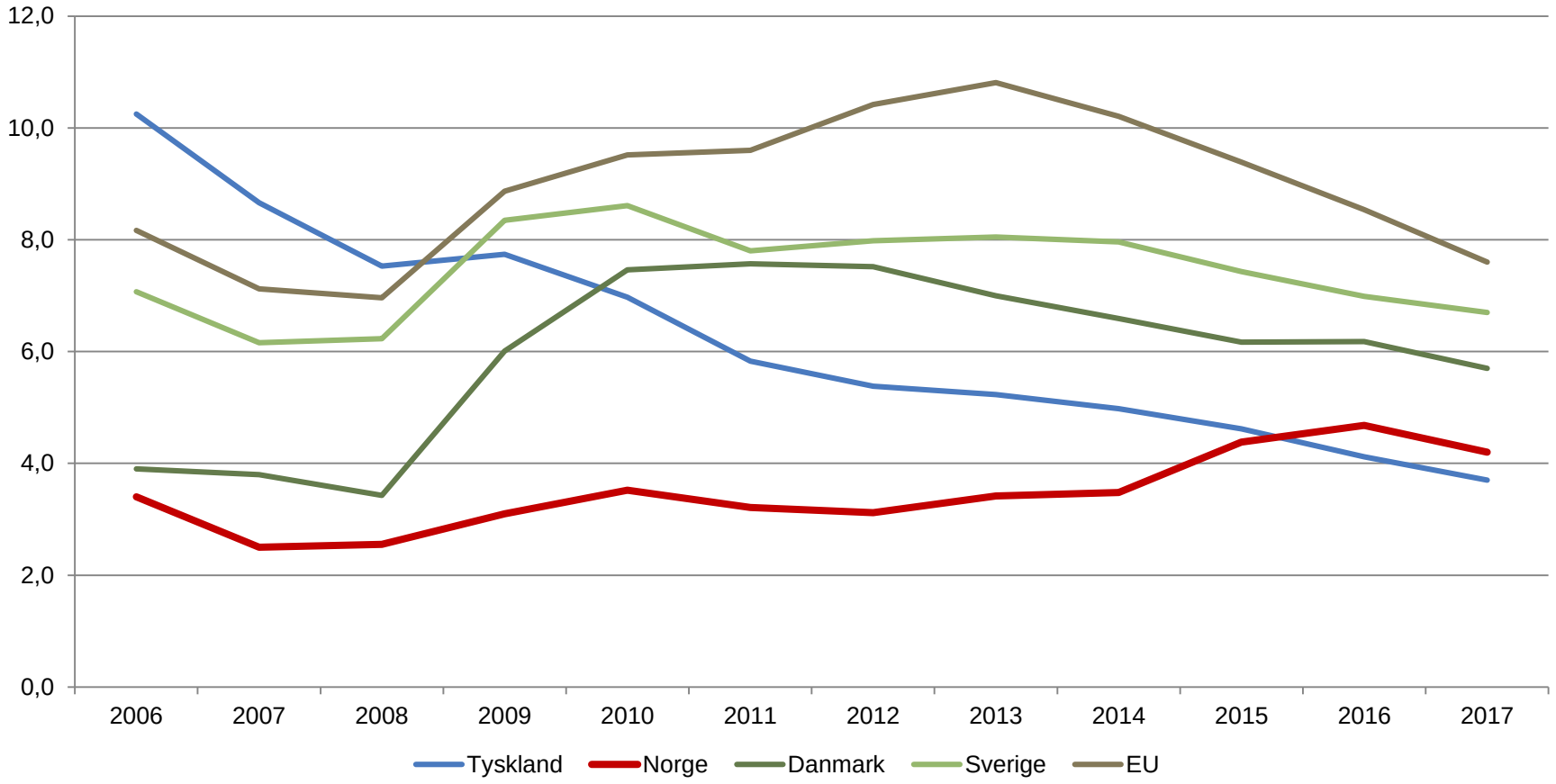

Halvparten av jobbene vil forsvinne?

- Automatisering og digitalisering:
- Frey og Osborne (2013): Halvparten av jobbene i USA kan forsvinne
- Pajarinen og Ekeland. (2015): 1/3 jobber i Norge kan forsvinne
- Nedelkoska og Quintini (2018): 6 % av jobbene i Norge kan forsvinne, men langt flere vil endres
- McKinzey (2017): Mindre enn 5 % av jobbene kan fullt ut automatiseres (globalt), men omtrent halvparten av dagens arbeidsoppgaver kan potensielt automatiseres med dagens teknologiske muligheter
- Alle: Automatisering vil i størst grad ramme yrker som krever lite utdanning

Digitalisering/automatisering påvirker utdanningsbehovene

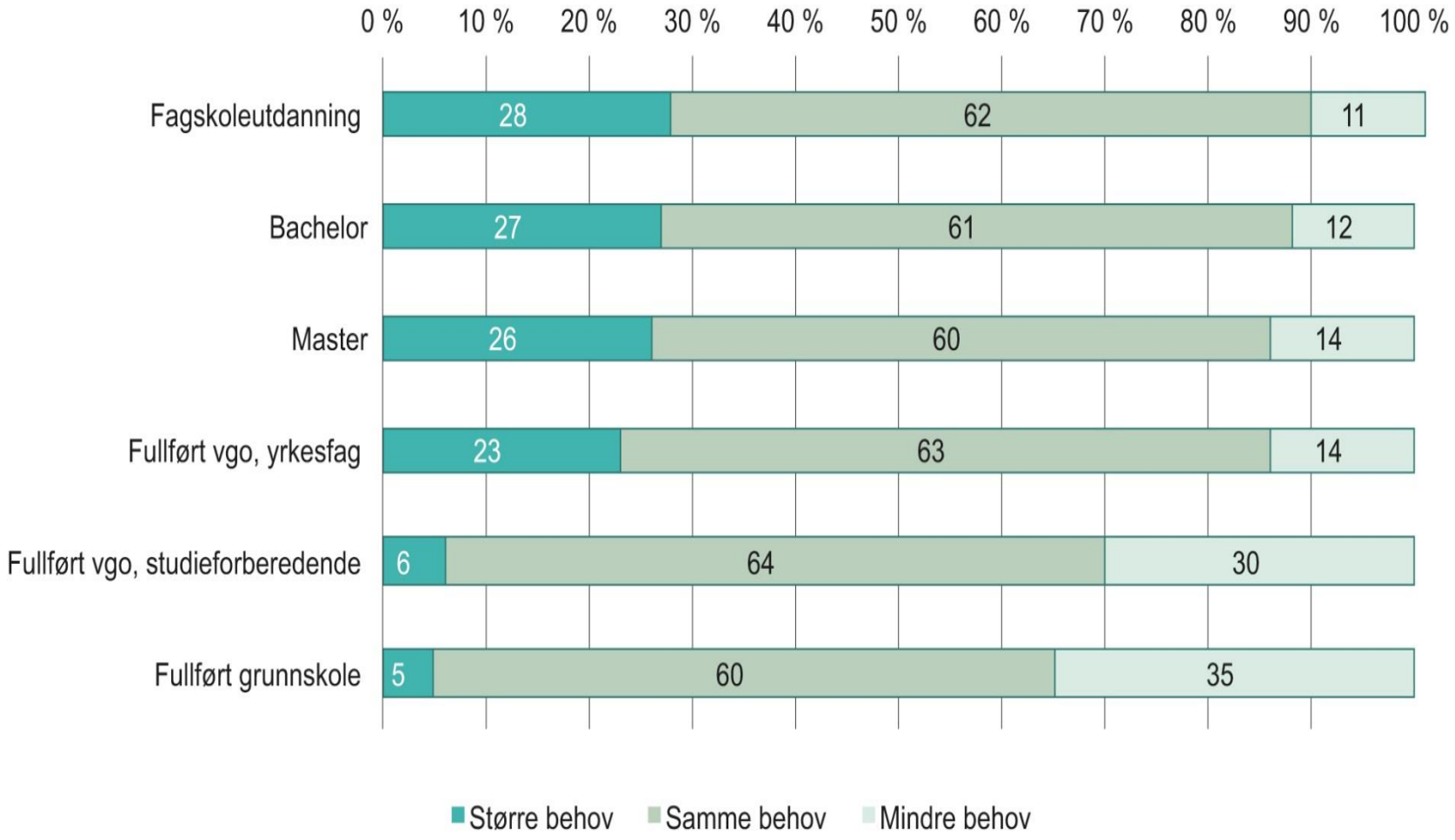

Endringer i behov blant NHO-bedrifter neste fem år som følge av digitalisering/automatisering, etter utdanningsgrupper

Kilde: NHOs kompetansebarometer, gjennomført av NIFU (Rørstad mfl. 2017)

Personer med høyere utdanning deltar mest i ikke-formell opplæring i arbeidslivet

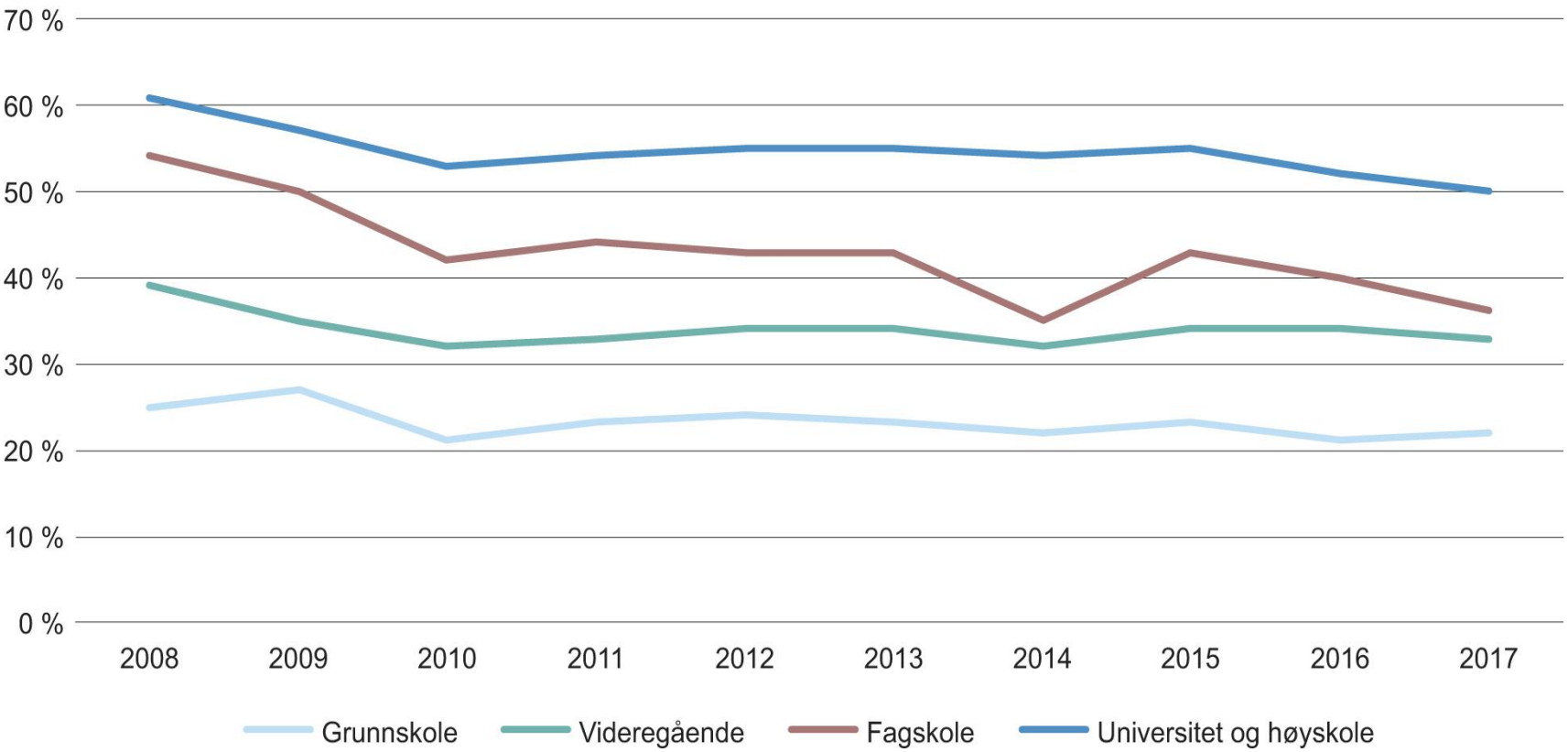

Andel av befolkningen som har deltatt i jobbrelatert ikke-formell opplæring, etter høyeste fullførte utdanning. Alder 22−66 år. 2008-2017

Kilde: Lærevilkårsmonitoren (Keute og Drahus 2017)

Hvor vanlig er det å bytte jobb?

Seniorene blir lengst i virksomheten

Hvor lenge er arbeidstakere i samme virksomhet og hvor vanlig er det å skifte arbeidsgiver? Det varierer med alderen. Oversikten viser hva arbeidstakere på ulike alderstrinn gjør ti år senere.

Halvparten av 50-åringene har samme arbeidsgiver ti år senere

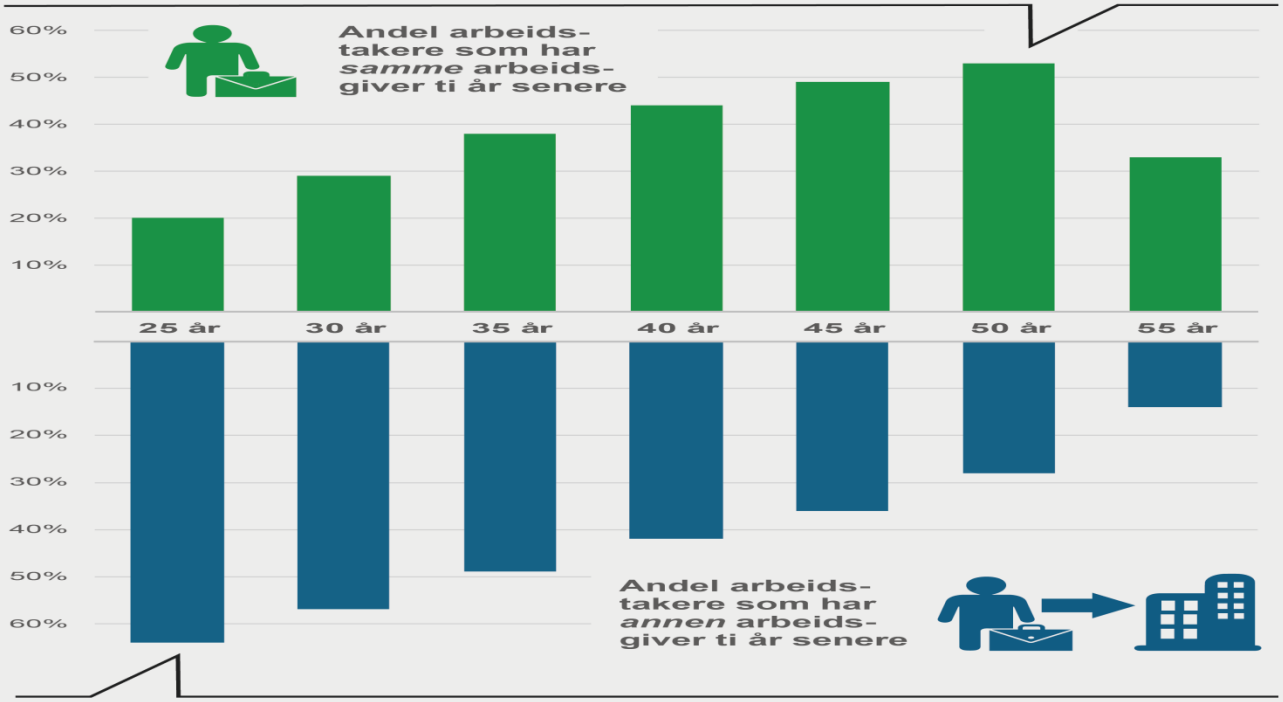

Blant 25-åringene har to av tre byttet arbeidsgiver ti år senere

Fakta om statistikken:
Oversikten er basert på data om arbeidstakere i 2007 og hvor de er ti år senere. De som ikke lenger er registrert med noe arbeidsforhold i NAVs statistikker ti år senere, kan være selvstendig næringsdrivende, under utdanning, mottakere av trygd, ha flyttet til utlandet eller er døde.

Et fleksibelt arbeidsmarked

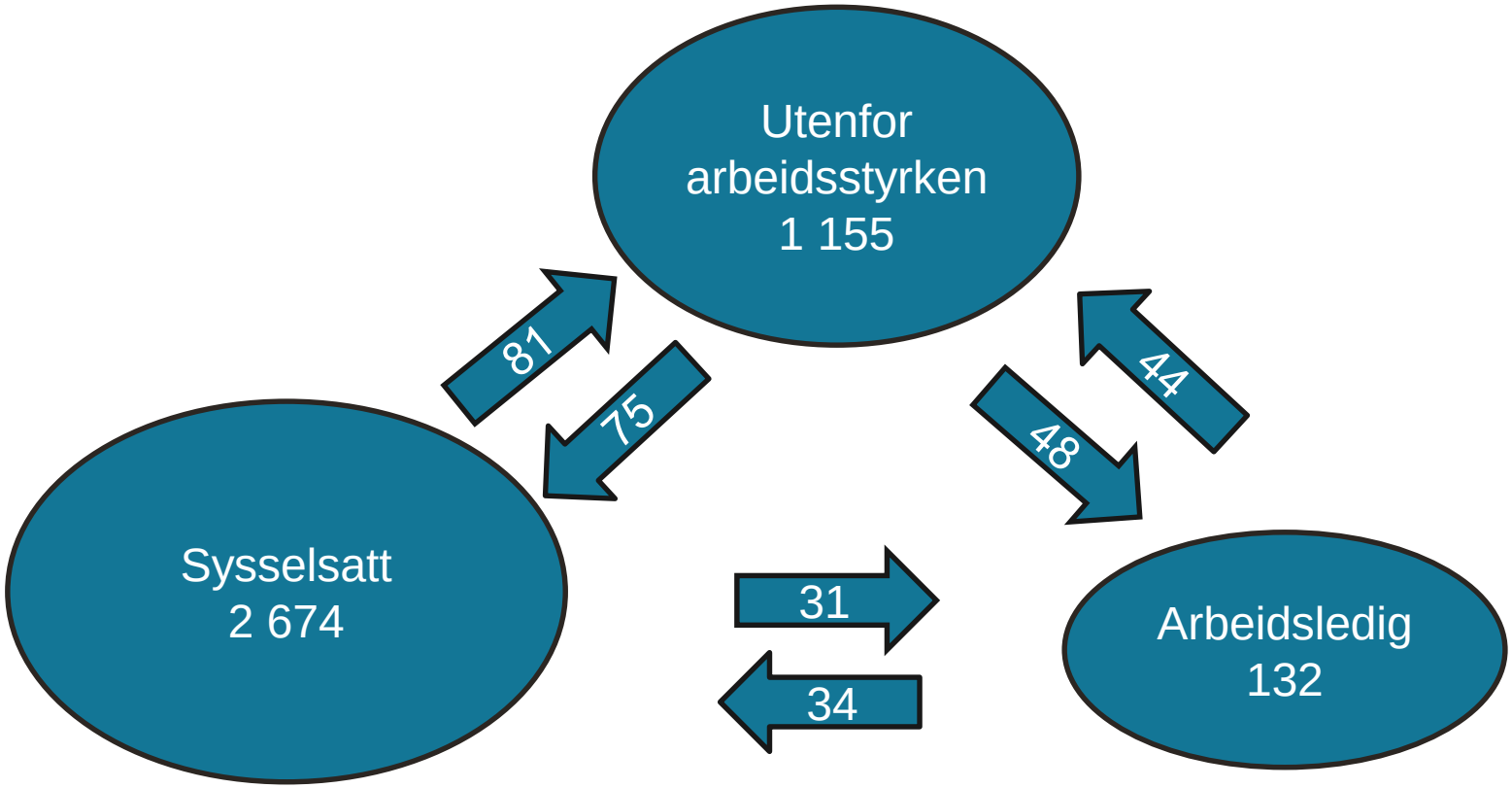

Kilde: SSB (AKU)

Tall i 1000

Så mange personer har vært arbeidsledige

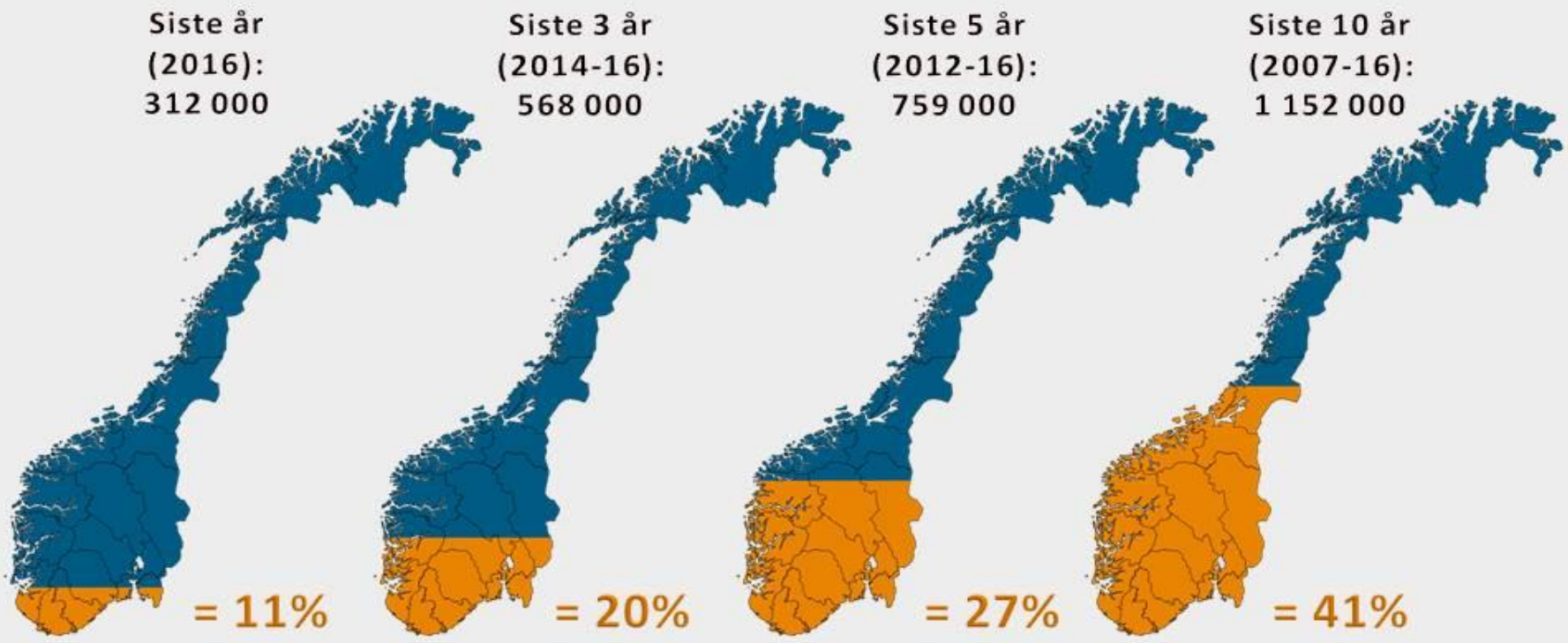

Arbeidsstyrken i Norge:
2 779 000 (SSB, 2016)

Geografisk og yrkesmessig mobilitet

- Kann m.fl. (2018) ser på geografisk og yrkesmessig mobilitet blant dagpengemottakere i 2013-2017

- 2 % flytter
- 23 % pendler
- 38 % bytter yrke

Det norske arbeidsmarkedet har gjennomgått store endringer

Andel av de sysselsatte. Kilde: SSB og McKinsey

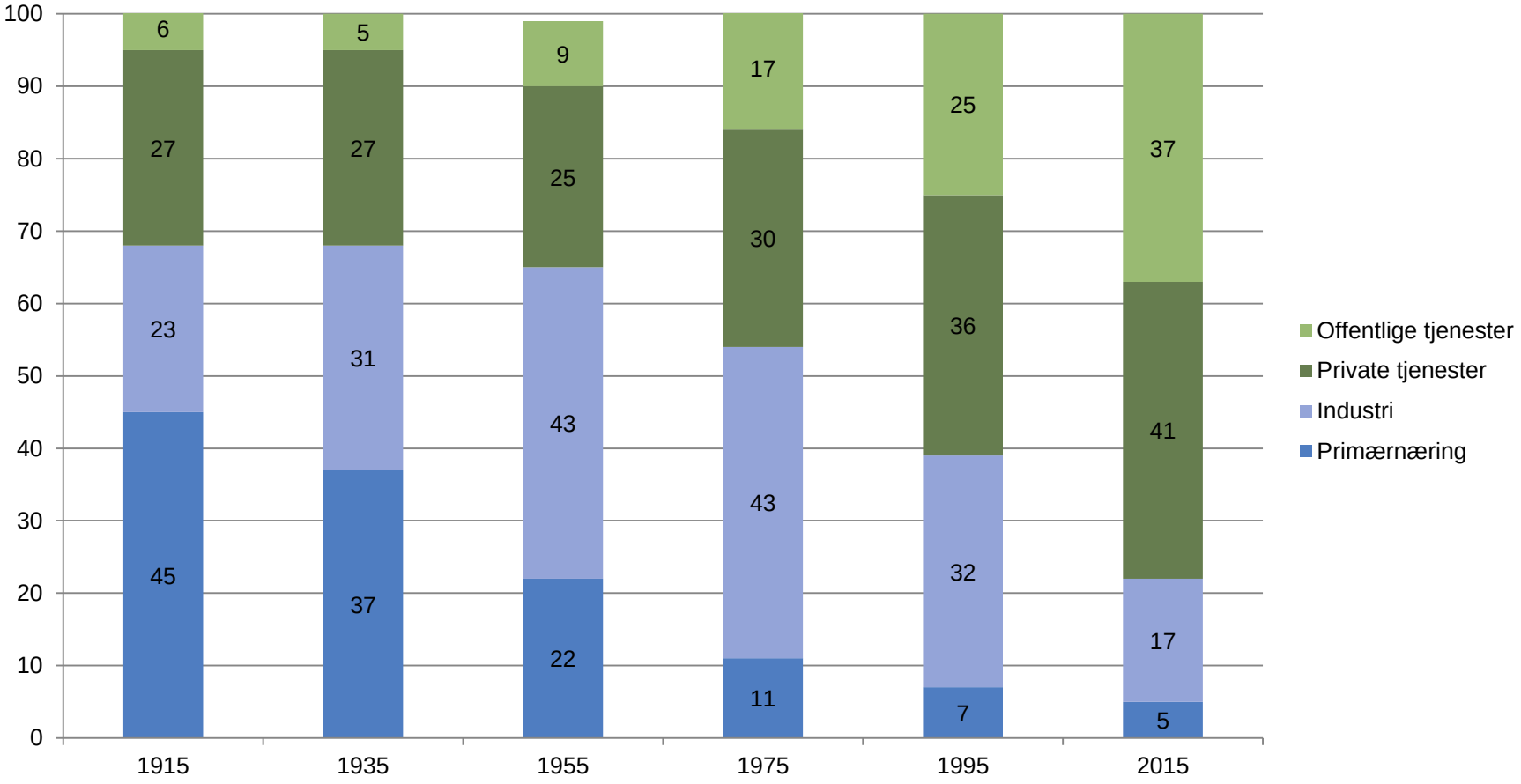

Sysselsettingsvekst i perioden 2000-2015

Kilde: Håland & Næsheim (2016)

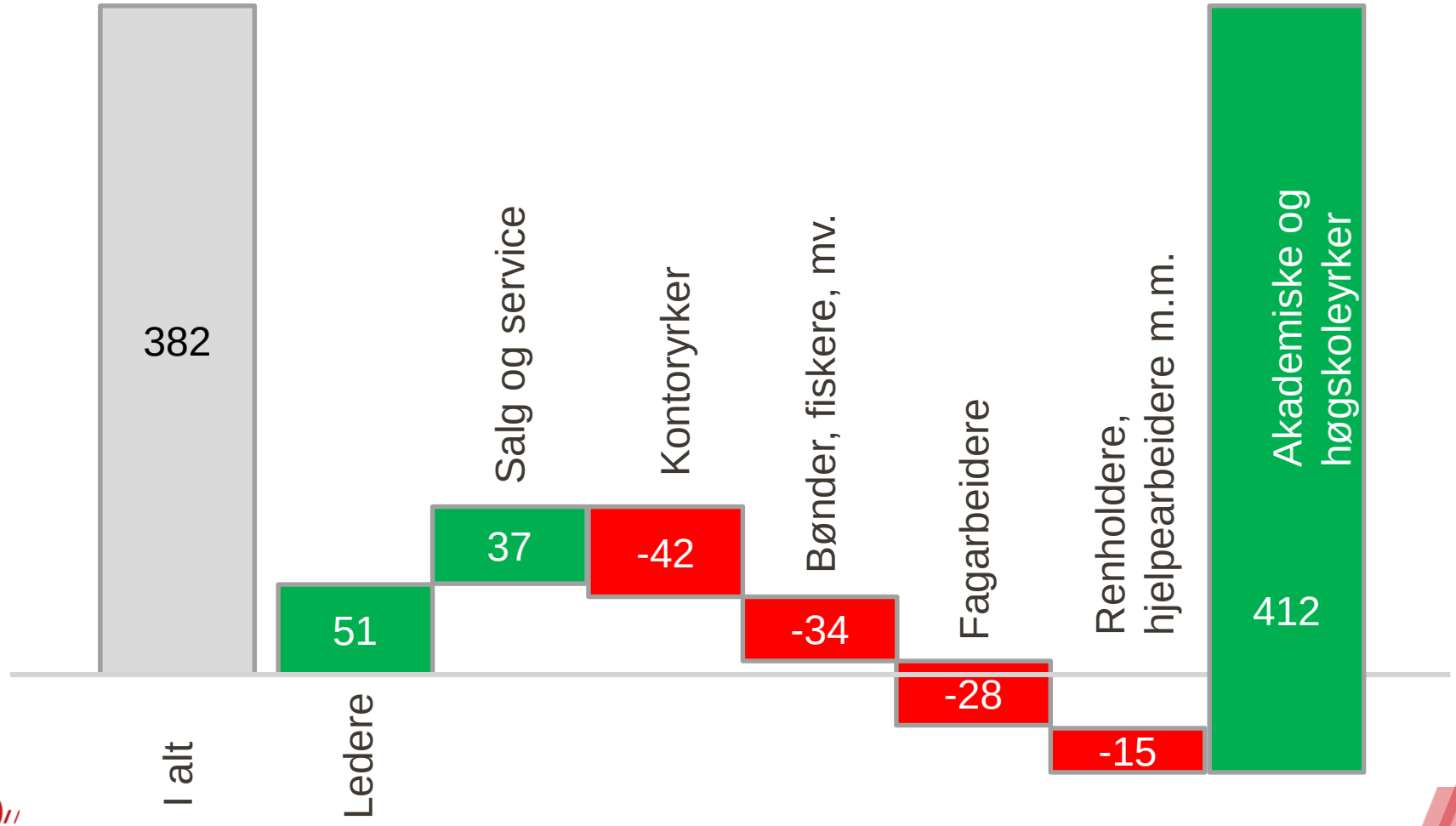

Stadig flere i arbeidsstyrken med høyere utdanning

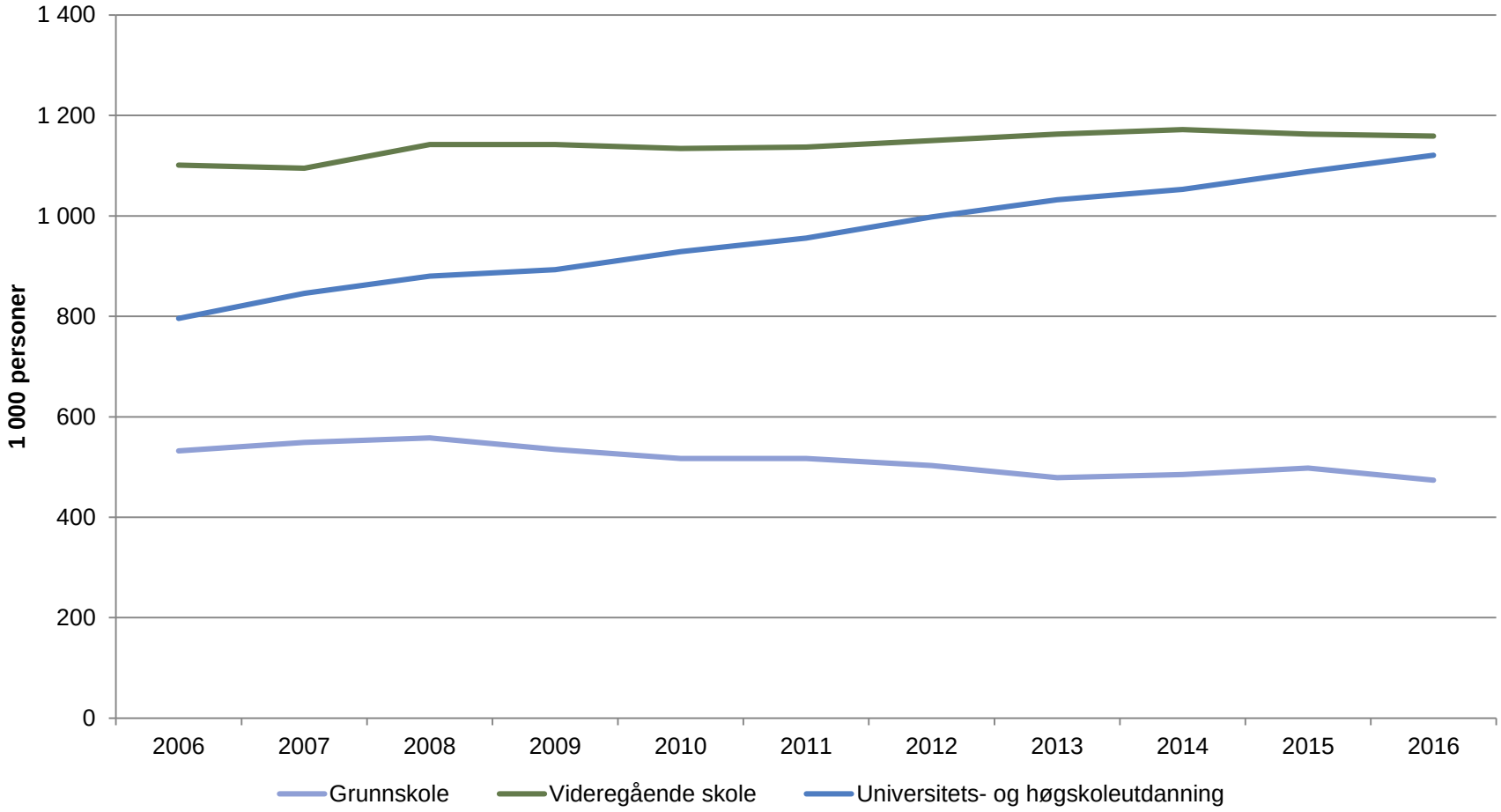

Kilde: SSB (AKU)

Økt ledighet blant de med lite utdanning

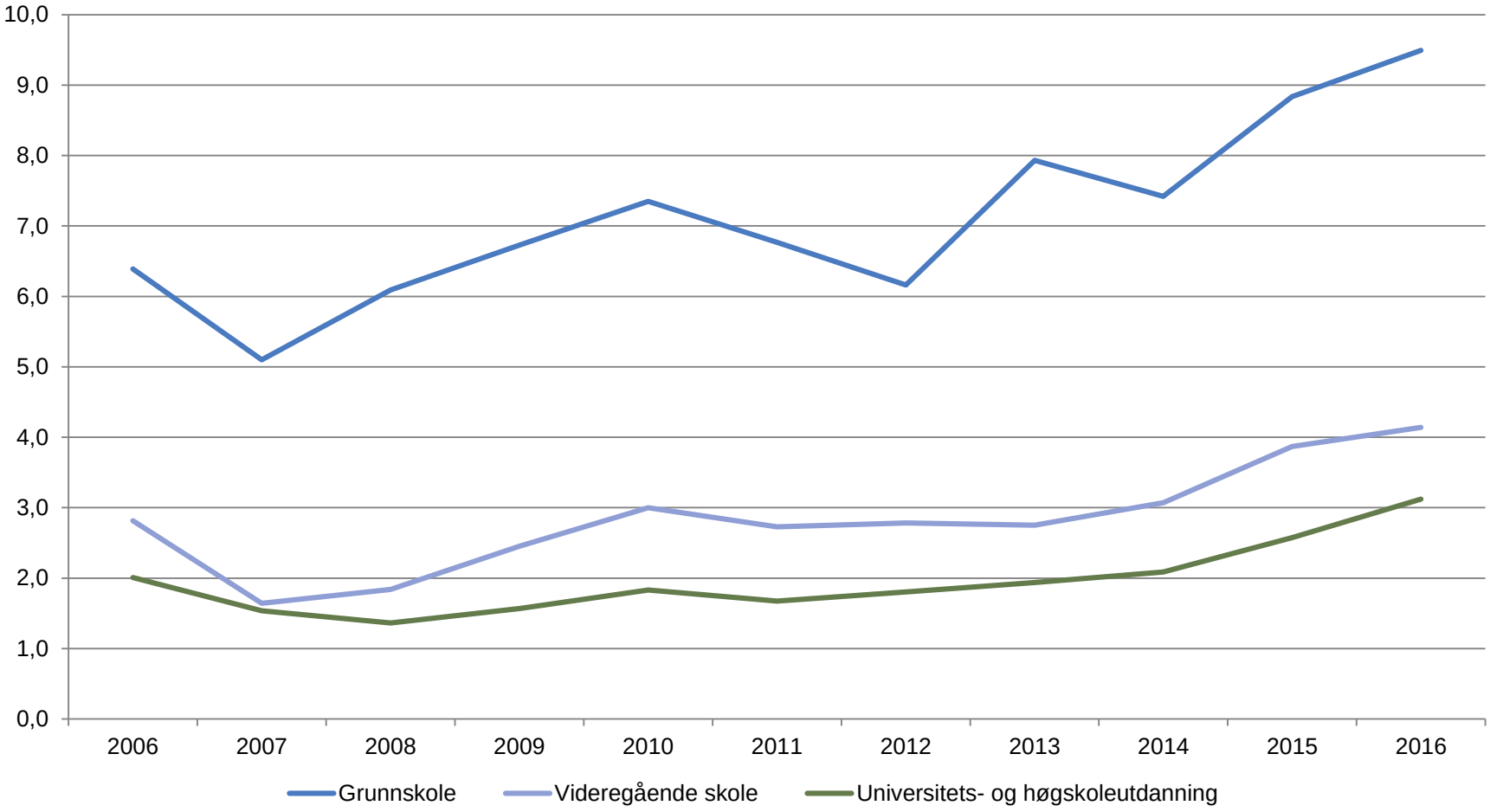

Kilde: SSB (AKU)

Flere mottar ytelser fra NAV?

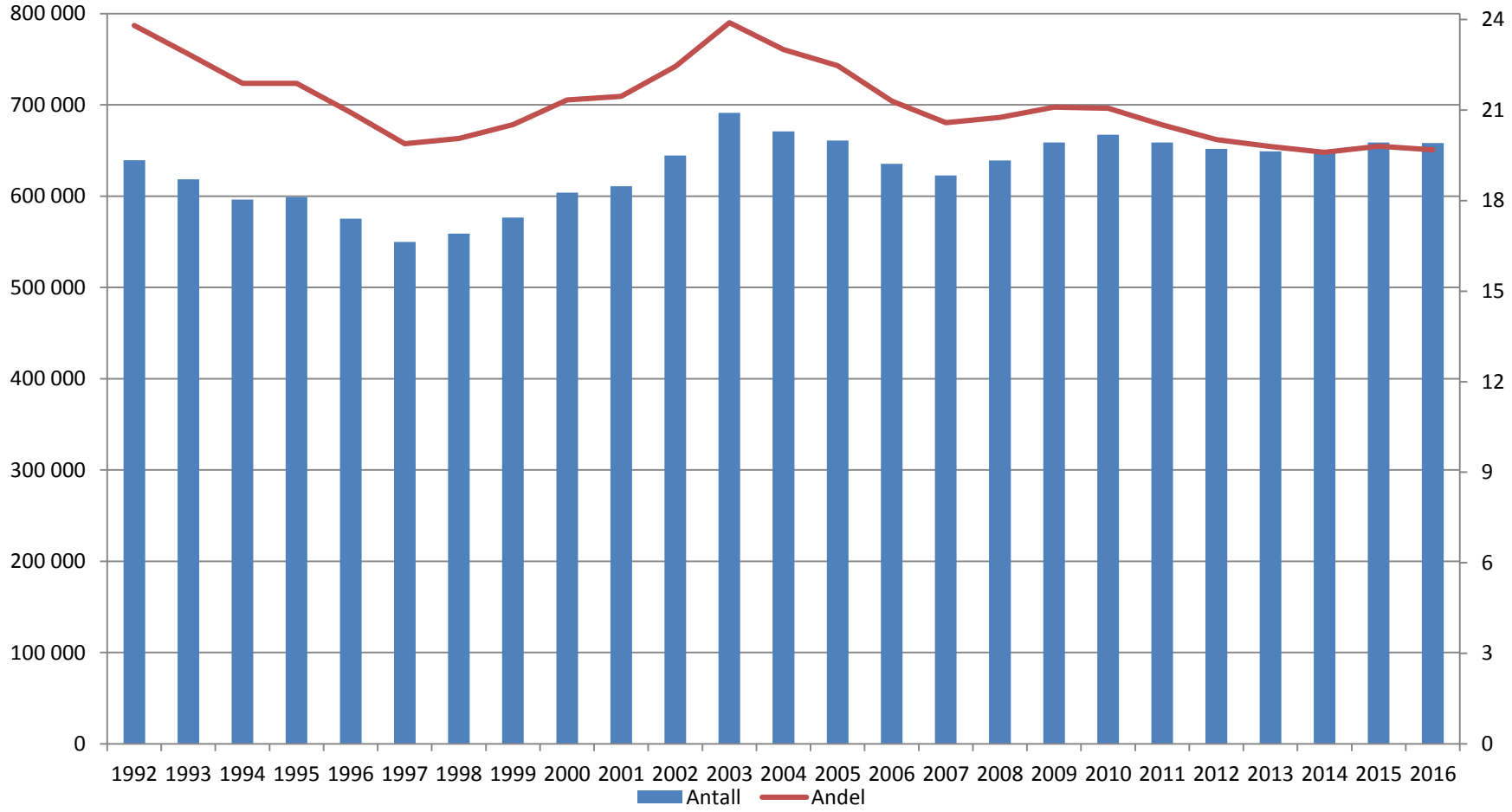

Kilde: Kann & Sutterud (2017)

Men høy andel på helserelaterte ytelser

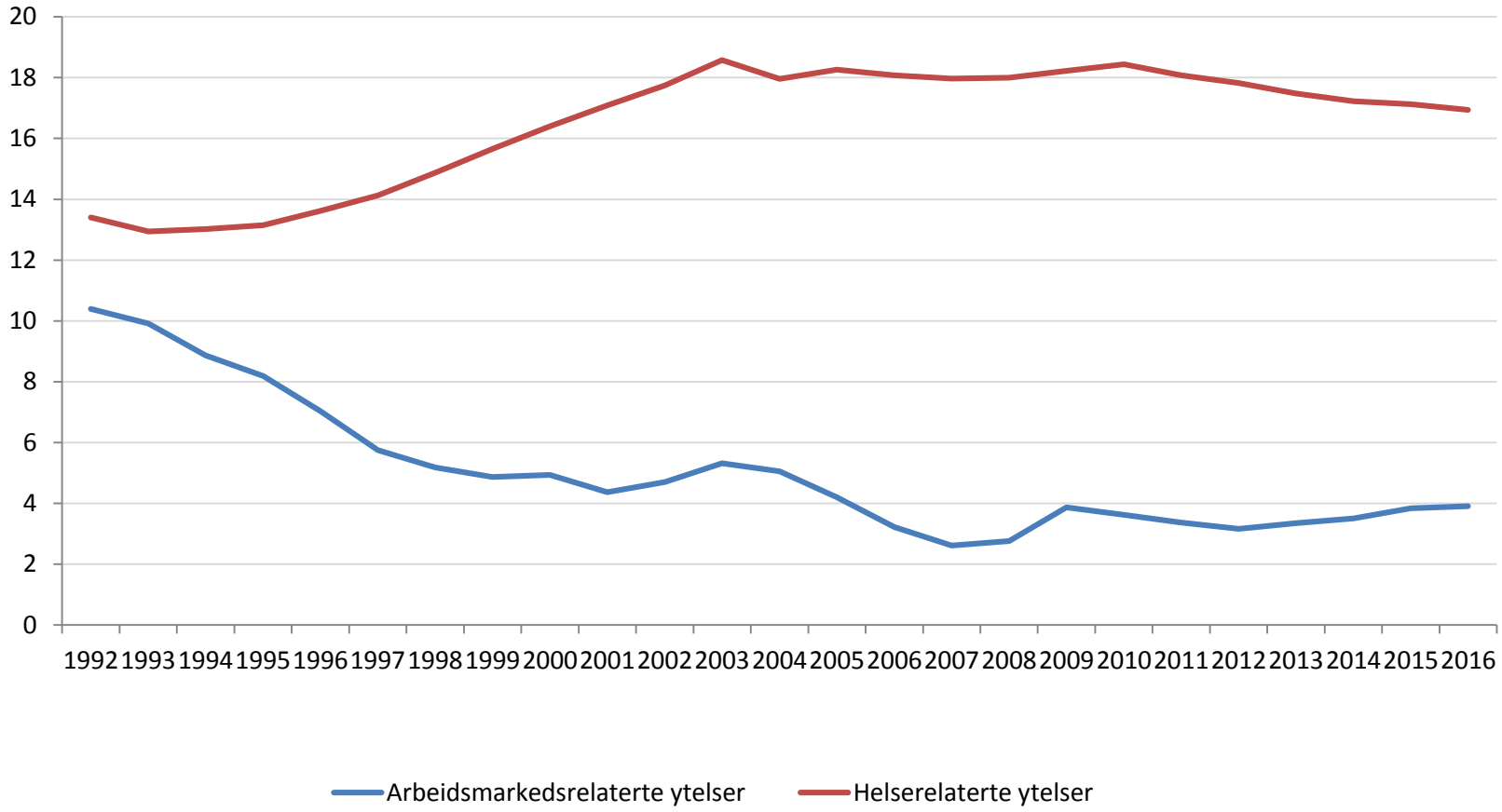

Kilde: Kann & Sutterud (2017)

Framtidsutsikter

- Automatisering og digitalisering vil endre arbeidsmarkedet
- Arbeidsstyrken har vist seg å være fleksibel og omstillingsdyktig
- Men: Stadig vanskeligere å klare seg uten utdanning
- Læring i arbeidslivet
- Høy andel på helserelaterte ytelser